

2025-131 Bijlage 2

Stand van zaken Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) 06-05-2025

Inleiding

Met dit memo brengen wij in beeld wat het potentiële resultaat is van het traject SMB. Een bijzonder traject in bijzondere tijden. Toen het traject in november 2023 van start ging, verkeerden wij nog in de veronderstelling dat het ravijnjaar in 2025 zou plaatsvinden. Inmiddels is, door allerlei tussentijdse mee- en tegenvallers, duidelijk geworden dat er geen sprake is van één ravijnjaar, maar van een structurele uitdaging – ook op de langere termijn- in een financieel onzekere context.

Op de Avond van de Stad op 27 maart was het perspectief op de opgave:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie begrotingssaldo						
Stand begroting 2025 na maatregelen (cf. besluitvorming 7/11/2024)	€ 1.959.000	€ -2.811.000	€ -2.425.000	€ -3.057.000	€ -4.400.000	€ -5.865.000
<i>Effecten uit 2e technische wijziging 2024</i>						
meerkosten Jeugd en WMO	€ -2.600.000	€ -2.600.000	€ -2.600.000	€ -2.600.000	€ -2.600.000	€ -2.600.000
meeropbrengst OZB	€ 395.000	€ 395.000	€ 395.000	€ 395.000	€ 395.000	€ 395.000
effecten kapitaallasten (blz. 30 2e TW 2024)	€ 450.000	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
uitvoeringskosten Geynwijs	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
minderopbrengst begraven en overige ontwikkelingen 2e TW	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
toename volumeaccess GF na rekenfout BzK (brief 2024-266)	€ 176.000	€ 319.000	€ 505.000	€ 727.000	€ 727.000	€ 727.000
aanvullend effect uit 1e technische begrotingswijziging 2025	€ -42.000	€ 18.000	€ 40.000	€ 30.000	€ 32.000	€ 32.000
Actueel saldo na 1e TW 2025	€ 38.000	€ -4.979.000	€ -4.385.000	€ -4.805.000	€ -6.146.000	€ -7.611.000

In bijgaande raadsinformatiebrief leggen wij uit dat het perspectief significant verslechtert door:

- a) Het anders verwerken van indexering in het gemeentefonds
- b) Onvoldoende compensatie van het Rijk voor de eerdere kortingen op het gemeentefonds
- c) Door de verder oplopende kosten voor Jeugdzorg en WMO

Bij de eerste technische begrotingswijziging 2025 was het effect hiervan € 2.600.000 negatief. Bij de kadernota 2026 zullen we dit wederom moeten bijstellen. De totale lastenverzwaring in de afgelopen 2 jaar bedraagt daarmee € 4 miljoen. Hierin is de compensatie op grond van de commissie Van Ark al verwerkt.

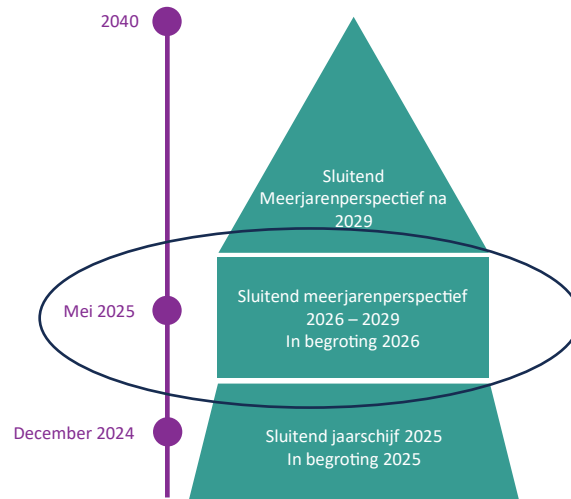
Dit memo begint met de uitgangspunten die steeds leidend zijn geweest in het traject. De inhoudelijke afweging bij de maatregelen is eerder met u gedeeld. In de memo bij de Avond voor de Stad op 27 maart [memo AvdS 270325](#) kunt u dit teruglezen. In hoofdstuk 2 behandelen we per hoofdstuk van onze programmabegroting het geheel aan taken dat valt onder dat hoofdstuk en in het kort welke maatregelen op dit programma zijn verwerkt (bij de begroting 2025) of worden voorgesteld (bij de kadernota 2026). In hoofdstuk 3 geven wij u een beeld hoe de in 2025 verwerkte maatregelen en de voorstellen in de kadernota 2026 zich vertalen in onze huidige begroting. In hoofdstuk 4 hebben wij een overzicht van activiteiten en documenten van het gehele traject opgenomen. En in hoofdstuk 5 nog nadere achtergrond informatie.

In de bijlagen vindt u een overzicht verwerkte maatregelen 2025 en een overzicht voorgestelde maatregelen 2026.

1. Het traject

In de zomer van 2023 is de gevolgde aanpak aan u gepresenteerd in een bijlage bij de begroting 2024. Tussentijds hebben we moeten bijsturen op aanpak door diverse mee- en tegenvallers. U bent tussentijds op de hoogte gehouden van de veranderingen in het financiële perspectief en via diverse raadsinformatiebrieven en verwerking in P&C documenten zijn we terecht gekomen bij de voorbereiding voor de kadernota 2026.

1.1 Waar in het proces staan we nu?

Met het verwerken van de mogelijke maatregelen in de kadernota 2026 wordt het traject Sluitende Meerjarenbegroting afgesloten. In de zomermaanden gaan wij werken aan de begroting 2026 en na vaststelling daarvan wordt de nota Duurzaam Financieel Evenwicht bijgesteld.

We hebben u op eerdere momenten meegenomen in de aanpak van het traject SMB. De belangrijkste uitgangspunten en processtappen staan hieronder opgesomd.

1.2 Financiële uitgangspunt

Met het traject Sluitende Meerjarenbegroting zorgen we in ieder geval voor een sluitend meerjarenperspectief. En bij voorkeur meer dan dat, omdat we weten dat we nog niet klaar zijn.

1.3 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten stonden centraal:

- Alles is bespreekbaar, het college sluit op voorhand niets uit
- We kijken naar impact op samenleving en bestaand beleid bij het afwegen van de maatregel
- We zoeken zoveel als mogelijk met maatschappelijke partners naar maatregelen en de impact ervan
- Mens volgt werk, de personele effecten volgen op het besluit over de maatregel

In de uitgangspunten staat benoemd dat we bij het inventariseren van de impact ook gekeken hebben naar bestaand beleid. Het gaat dan om de Omgevingsvisie, Koers Sociaal Domein en beleid Openbare ruimte.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie beschrijft de maatschappelijke opgaven die wij voor ons zien op weg naar het Nieuwegein in 2040: een veilige, duurzame en gezonde stad.

- Rustige en groene woonwijken
- Meer (betaalbare) woningen
- Trots en zuinig op ons erfgoed
- Winkels en scholen dichtbij
- Een veilig gevoel op straat
- Verbeterde bedrijventerreinen
- Energieneutraal en klaar voor klimaatveranderingen

Koers Sociaal Domein

Met de Koers Sociaal Domein werken toe naar een bloeiende Nieuwegeinse samenleving waarin iedereen kan meedoen. Een stad waar inwoners goed en gezond kunnen leven, zo veel als mogelijk op eigen kracht en met passende zorg en ondersteuning als dat niet lukt. Dit doen we door (met ongelijk investeren voor gelijke kansen) te werken aan:

- het vitaal en verbonden samenleven (gemeenschapszin)
- gelijke kansen op bestaanszekerheid
- en toekomstbestendige zorg en ondersteuning

Openbare ruimte

Een passende openbare ruimte is een randvoorwaarde voor de stad, die bijdraagt aan zowel de Omgevingsvisie als de Koers Sociaal Domein. Die openbare ruimte vraagt om onderhoud en om investeringen. Daarbij ligt het zwaartepunt bij het zo veel als mogelijk behouden van de voorzieningen zoals we deze op dit moment hebben.

Deze maatschappelijke opgaven zijn niet kleiner geworden in de loop van dit traject en dat is de reden dat we ondanks de bezuinigingsopgave blijven investeren en ontwikkelen op deze opgaven. Dat verdient onze stad. En het maakt deze bezuinigingsopgave tot een lastige opgave.

1.4 Processtappen

In het traject hebben we de volgende stappen doorlopen:

1. **Inventariseren taken**
welke taken zijn wettelijk, niet wettelijk of hybride?
2. **Inventariseren kansrijke zoekrichtingen**
Waar kunnen we de inkomsten verhogen of de uitgaven verlagen? En wat is daarvan de impact op de stad, bestaand beleid en de organisatie?
3. **Van zoekrichting naar maatregel**
Concretiseren van zoekrichtingen

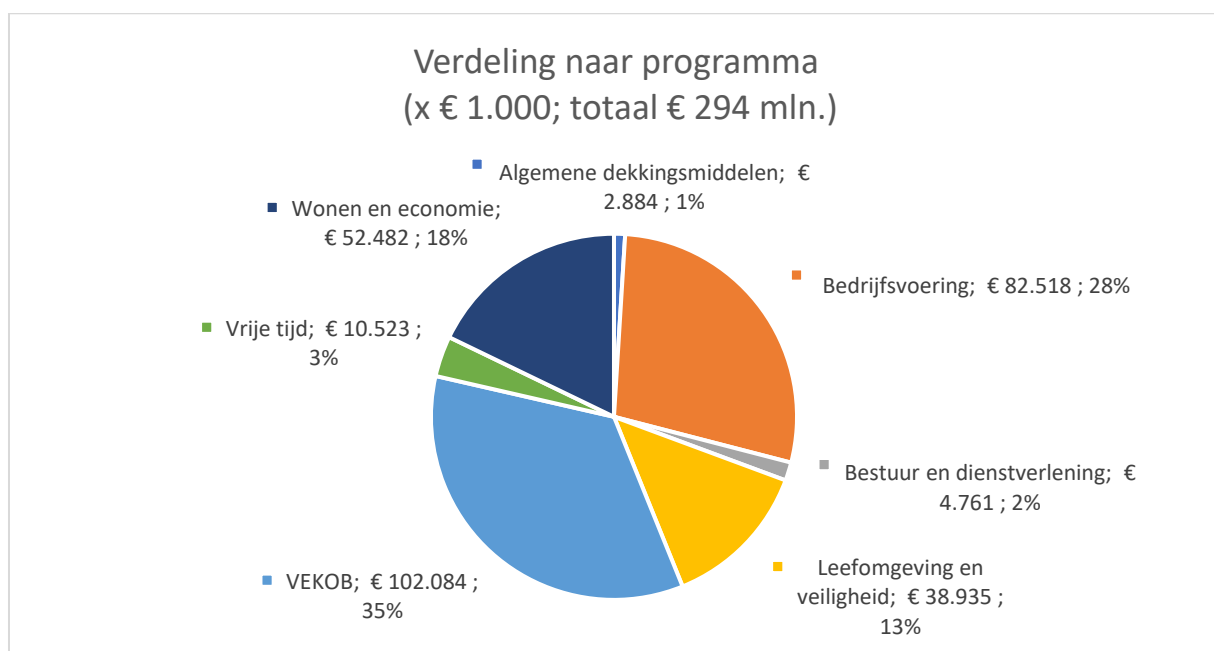
Lopende het proces zijn er in diverse stadia zoekrichtingen geïnventariseerd die als *niet kansrijk* zijn bestempeld en daarom niet nader zijn uitgewerkt.

De redenen om deze niet nader uit te werken zit ofwel in de mate van beïnvloedbaarheid ofwel te grote impact op de maatschappelijke opgaven zoals wij die in Nieuwegein hebben op te lossen. gaten gehouden en zo veel als uitgangspunt genomen.

4. SMB in relatie tot de begroting

Het in kaart brengen van mogelijke maatregelen is gedaan aan de hand van de programma's in de begroting. Ieder programma met een eigen set aan taken en (on)mogelijkheden als het gaat om bezuinigingsmogelijkheden. In de kadernota leest u bij het bijpassende hoofdstuk het effect van de voorgestelde maatregelen inclusief een toelichting op de maatregel. In voorbereiding daarop beschrijven we in dit hoofdstuk hoe SMB zich verhoudt tot de programma's uit de begroting.

In de grafiek hieronder ziet u hoe de budgetten over het algemeen verdeeld zijn over de verschillende programma's:

U ziet hier dat er een groot verschil is in de benodigde middelen per programma. Gecombineerd met de mate van beïnvloedbaarheid en rekening houdend met de vastgestelde kaders van de Omgevingsvisie en Koers Sociaal Domein verklaart dit mede waarom ook de set aan maatregelen die in de kadernota 2026 verwerkt gaan worden niet in balans is.

Het programma Bedrijfsvoering lijkt groot, maar dat komt omdat alle personeelskosten voor de hele begroting hierin worden geboekt. Dat geeft een vertekend beeld.

Hieronder leest u op hoofdlijnen per programma:

- hoeveel procent van de begroting over het algemeen hiernaar toe gaat
- de globale taken binnen het programma
- hoe het college de bezuinigingsopgave heeft beschouwd in relatie tot die taken

2.1 Programma Bestuur en Dienstverlening

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 2% van het geld aan dit programma besteed werd. Dat is ongeveer € 4.761.000.

Taken

Het programma Bestuur en Dienstverlening bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Bestuur	Bevat onder meer de personeelskosten voor college en raad, en budgetten voor ondersteuning van de gemeenteraad en rekenkamer.
Strategie en samenwerking	Omvat kosten voor intergemeentelijke samenwerking (voornamelijk VNG-bijdrage) en budgetten voor de uitvoering van de Sustainable Development Goals.
Wijkgericht samenwerken	Omvat kosten voor o.a. wijknetwerken en buurtbemiddeling.
Burgerzaken	Omvat kosten voor o.a. verkiezingen en ontvangsten leges voor reisdocumenten en rijbewijzen.
Klantcontacten en voorlichting	Bevat onder meer het klantcontactcentrum en onderhoud van gemeentelijke website.
Vergunningsverlening	Bevat de werkzaamheden van het verlenen van vergunningen op grond van de APV, zoals horeca, exploitatie en evenementen.

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Deels betreft dit dus onvermijdelijke uitgaven (pensioenvoorziening wethouders, klantcontacten en vergunningverlening) en uitgaven die niet aan het college zijn, omdat het middelen zijn ten behoeve van de gemeenteraad. In de begroting van 2025 is een besparing van € 67.000 doorgevoerd op het budget voor het project buurtbemiddeling (product Wijkgericht samenwerken). Daarnaast zijn bij de begroting 2025 de lasten verlaagd met € 35.000 door het verlagen van de frequentie van de gemeentepagina.

Voor de kadernota 2026 is de mogelijke ruimte gevonden in de onderdelen representatiebudget college en internationale samenwerking.

4.2 Programma Wonen en Economie

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 18% van het geld aan dit programma onderdeel besteed werd. Dat is ongeveer € 52.482.000.

Taken

Het programma Wonen en Economie bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Grondzaken	Omvat budgetten van het grondbedrijf. Totale lasten en baten uit grondexploitaties en kleinere budgetten voor snippergroen en verhuurde gronden.
Milieu en klimaatadaptatie	Bevat budgetten voor o.a. de Routekaart Energieneutraal, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Maar ook de baten en lasten voor subsidies zoals Energie in de wijk, circulariteit en het Nationaal Isolatieprogramma. En daarnaast ook bouw- en milieutoezicht en bijdrage aan RUD Utrecht.
Natuur en dier	Omvat het Natuurkwartier, Milieu Educatie Centrum, BuitenWijs en Dierenwelzijn.
Ruimtelijke ontwikkeling wonen	Omvat Betere Buurten, stedenbouw, vergunningverlening fysieke leefomgeving, woonbeleid, starters- en verzilvering en erfgoed.

Economisch beleid	Bestaat uit toekomstbestendige bedrijfsterreinen, binnenstadsmanagement, onze bijdrage aan de regionale samenwerking Economic Board Utrecht (EBU) en andere onderdelen voor de uitvoering van de economische visie Nieuwegein.
-------------------	--

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Nederland kampt met een woningtekort, waardoor van gemeenten wordt verwacht het woningaanbod te vergroten. Rijksbijdragen hiervoor vereisen cofinanciering door de gemeenten, terwijl gemeenten te maken hebben met bezuinigingen en beperkte uitvoeringskracht. Dit leidt tot een spanningsveld tussen de noodzaak tot bouwen en de beschikbare middelen, met risico's op vertraging, kwaliteitsverlies of stilvallende projecten.

Om ervoor te zorgen dat Nieuwegein een fijne stad is om in te wonen, werken én leven is het belangrijk om ruimtelijke initiatieven te blijven uitvoeren binnen de vastgestelde kaders van de Omgevingsvisie, Koers Sociaal Domein en het beheerplan Openbare ruimte. Ook hebben we rekening gehouden met vijf kritische succesfactoren uit het onderzoek naar Grip op de groei van de stad:

- Ordening en inrichting moeten bijdragen aan een leefbare en veilige stad
- Voorzieningen moeten meegroeien in de nabijheid
- Investeren in kwalitatieve versterking van het groen
- Blijvend inzetten op lopen, fietsen en openbaar vervoer
- Gebiedsgericht en integraal werken is een voorwaarde

In de begroting van 2025 is een besparing van € 80.000 doorgevoerd op het product Economisch beleid (bedrijfscontacten en binnenstadsmanagement). Daarnaast lagere lasten voor woonbeleid (€ 75.000) en dekking van personeel uit subsidie-inkomsten (€ 250.000).

Voor de kadernota 2026 zien we ruimte tot bezuinigen in de gemeentelijke bijdrage aan de ambitie op het behoud van ons erfgoed. Het behoud van erfgoed blijft belangrijk, maar niet omdat we als gemeente daar taken en/of activiteiten op organiseren, dat kan de samenleving ook op een goede manier zelf bereiken. Trots op ons erfgoed zijn we en blijven we.

Daarnaast zien we ruimte tot bezuinigen door de aanpak Betere Buurten anders vorm te geven.

4.3 Programma Leefomgeving en Veiligheid

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 13% van het geld aan dit programma besteed werd. Dat is ongeveer € 38.935.000.

Taken

Het programma Leefomgeving en Veiligheid bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Begraafplaatsen	Omvat budgetten voor begraafkosten.
Civieltechnische werken	Bevat onderhoudskosten voor civiele kunstwerken, roltrappen/liften en walstroom (tijdelijke energievoorziening binnenvaartschepen bij aanmeren).
Huisvuil	Omvat inzameling en verwerking van huishoudelijk afval via RMN/AVU.

Kabels en leidingen derden	Bevat legesopbrengsten en kosten voor personeels- en ondersteuningskosten.
Openbaar groen	Omvat beheer en onderhoud van openbaar groen.
Openbare verlichting	Behelst beheer en onderhoud van openbare verlichting.
Parkeren	Omvat baten en lasten van garage-, fiets- en straatparkeren.
Riolering	Omvat uitvoering van het geactualiseerde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2024-2027 inclusief baggerwerkzaamheden.
Schoon	Omvat bestrijding van plaagdieren, straatreiniging en gladheidsbestrijding.
Speelvoorzieningen en kinderboerderij	Bevat onderhoud van speelvoorzieningen, kinderboerderij IJsselstee en dierenweides.
Verkeersmaatregelen	Omvat verkeersmaatregelen, Verkeersregelinstallaties (VRI's), bewegwijzering, mobiliteit en straatmeubilair.
Wegen	Omvat onderhoud en beheer van het gemeentelijk wegennet.
Veiligheid	Bevat o.a. integrale veiligheid, stadstoezicht, bijdrage aan Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en het programma Leefbaarheid en veiligheid.

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Een leefbare en veilige omgeving beschouwen wij als randvoorwaarde voor het realiseren van onze omgevingsvisie en Koers Sociaal Domein.

In de begroting van 2025 zijn een aantal maatregelen doorgevoerd:

- Een besparing van € 100.000 op het product Openbaar groen (minder inboeten)
- Het verhogen van de parkeertarieven met 10% t.o.v. 2024 (product Parkeren)
- Een besparing van € 25.000 voor plaagdierenbestrijding binnen het product Schoon

De verhoging van de parkeertarieven en voordelen uit de openbare verlichting zijn in de begroting 2025 regulier verwerkt en niet zichtbaar als bezuiniging of extra opbrengst in het kader van het traject SMB.

In de kadernota 2026 stellen we aanvullende mogelijkheden voor om te bezuinigen: verminderen aantal verkeersborden, geleidelijk sluiten van de dierenweides en een kleine aanpassing op het budget speelvoorzieningen. De vraag is wel of we het tempo en de omvang van de investeringen in onze openbare ruimte moeten bijstellen. Ook weten we dat in de jaren na 2032 hier een grote investeringsopgave ligt die we met het herzien van de nota Duurzaam Financieel Evenwicht in kaart gaan brengen.

4.4 Programma Vrije tijd

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 3% van het geld aan dit programma besteed werd. Dat is ongeveer € 10.523.000.

Taken

Het programma Vrije tijd bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Cultuur	Bevat budgetten voor de subsidies voor Bibliotheek Nieuwegein, DE KOM, musea en culturele initiatieven. De baten gaan over de Rijksmiddelen Informatiepunten Digitale Overheid (IDO).
Sport	Bevat bijdrage aan Verbinding voor Sport- en Evenementencomplex Merwestein. Net als de subsidie voor de buurtsportcoaches, voor sportstimulering, de subsidies van het Rijk voor Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en De gezonde stad uit het coalitieakkoord.
Toerisme en recreatie	Bestaat o.a. bijdrage aan recreatieschap Stichtse Groenlanden, maar ook stadsmarketing en evenementen(beleid).

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Cultuur, gezondheid en recreatie zijn belangrijke waarden in onze gemeente.

Inzet op sportstimulering, buurtsportcoaches is bij de begroting 2025 verlaagd met € 67.000.

In de begroting van 2025 is ook een incidentele besparing van € 40.000 doorgevoerd op het product Sport (sportparkmanager Parkhout/Zandveld). In de kadernota 2026 stellen we voor dit bedrag structureel te besparen. Daarnaast is onze bibliotheekfunctie prima op orde en dat is waarom we voorstellen om de extra (niet geoormerkte) gelden van het Rijk voor de bibliotheekfunctie in zetten voor het begrotingssaldo. In dit begrotingsonderdeel zit ook een technische mogelijkheid tot bezuinigen door een deel van het budget op cultuureducatie anders te dekken.

4.5 Programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Begeleiding

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 35% van het geld aan dit programma besteed werd. Dat is ongeveer € 102.084.000.

Taken

Het programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Begeleiding bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Gezondheid	Bevat bijdragen voor de GGD regio Utrecht en de activiteiten voor lokale gezondheid (Gezond en Actief Leven Akkoord/GALA).
Monitoring en onderzoek	Bevat de bijdrage voor onderzoekskosten en facilitaire uitgaven, zoals de Monitor Sociale Kracht.
Onderwijs	Bestaat uit o.a. de bijdragen voor leerlingenvervoer, laaggeletterdheid, vroegschoolse educatie en de algemene kosten voor onderwijshuisvesting. De kapitaallasten vanuit Vitale Scholen en Sport zijn niet binnen dit product begroot, maar zijn begroot binnen het onderdeel Vastgoed van het programma Bedrijfsvoering.
Welzijn en deelname	Bevat de subsidies voor inwonersinitiatieven en diverse partners. Maar ook de middelen voor De inclusieve betrokken stad vanuit het coalitieakkoord. En de kosten voor inburgering en de maatschappelijke kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden.
Arbeidsdeelname	Omvat budgetten voor re-integratie die hun basis hebben in het lokale jaarplan.

Armoedebelid	Bevat de Nieuwegein Stadspas, de collectieve zorgverzekering, de individuele minimaregelingen en de uitkeringen voor energiearmoede.
Inkomensvangnet	Bestaat met name uit de bijdrage voor Werk en Inkomen Lekstroom (WIL).
Maatwerkvoorziening 18-	Bestaat met name uit de verschillende kosten voor Jeugdzorg.
Maatwerkvoorziening 18+	Bevat de kosten in het kader van Wmo, zoals hulp bij het huishouden, vervoershulpmiddelen en woningaanpassingen.
Toegang Ondersteuning	Bestaat o.a. uit de kosten voor de Regionale Bakoffice Lekstroom (RBL).
Veiligheid en Zorg	Omvat budgetten voor Samen Veilig.

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Voor dit programma zien wij stijgende kosten in de Jeugdzorg en Wmo en achterblijvende bijdrage van de Rijksoverheid. Dit een landelijke trend waar veel gemeenten mee geconfronteerd wordt. Daar lichten we meer over toe in de kadernota.

In de begroting van 2025 zijn een aantal maatregelen doorgevoerd:

- Een besparing van € 45.000 op het product Monitoring en onderzoek
- Een besparing van € 15.000 op het peuterbudget binnen het product Onderwijs
- Een incidentele besparing van € 100.000 op het inburgeringsbudget binnen het product Welzijn en deelname
- Een besparing van technische aard van € 475.000 op het product Maatwerkvoorziening 18+

Onder andere door de hervormingsagenda een nieuw leven in te blazen met een taskforce en met de inzet van een taskforce op WMO is het gelukt om bezuinigingsmaatregelen in de kadernota 2026 voor te stellen die een dempende werking hebben op die stijgende lasten. De doelen uit de Koers Sociaal Domein zijn onverkort van kracht om een bloeiende Nieuwegeinse samenleving te bereiken die gebruik maakt van de eigen kracht. We hebben onderzocht of er dubbelingen uit subsidies gehaald konden worden waarmee efficiency bereikt zou kunnen worden. Dit heeft geen mogelijkheden geboden en het bijsturen op de inhoudelijke aanpak heeft te veel impact op onze inwoners.

Het zwaartepunt van de voorgestelde maatregelen 2026 zit in het programma Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming. Dat komt omdat enerzijds de stijging van de kosten zich daar ook voordoet. We willen dat zo min mogelijk ten koste laten gaan van andere grote maatschappelijke opgaven zoals veiligheid, betaalbare woningen en de energietransitie. Anderzijds omdat we binnen de kaders van de Koers Sociaal Domein mogelijkheden zien om aan te scherpen op de uitgangspunten:

- alleen als ondersteuning echt nodig is
- alleen als inzetten van het eigen sociale vangnet niet kan
- en alleen als iemand de ondersteuning niet zelf kan betalen.

Op die manier houden we de ondersteuning betaalbaar voor inwoners die dat echt nodig hebben. Ook wordt in de kadernota voorgesteld een deel van het budget voor het meegroeien van de stad aan te wenden voor dit doel.

4.6 Programma Bedrijfsvoering

Percentage van begroting

Over het algemeen zien we dat in de afgelopen jaren 28% van het geld aan dit programma besteed werd. Dat is ongeveer € 82.518.000.

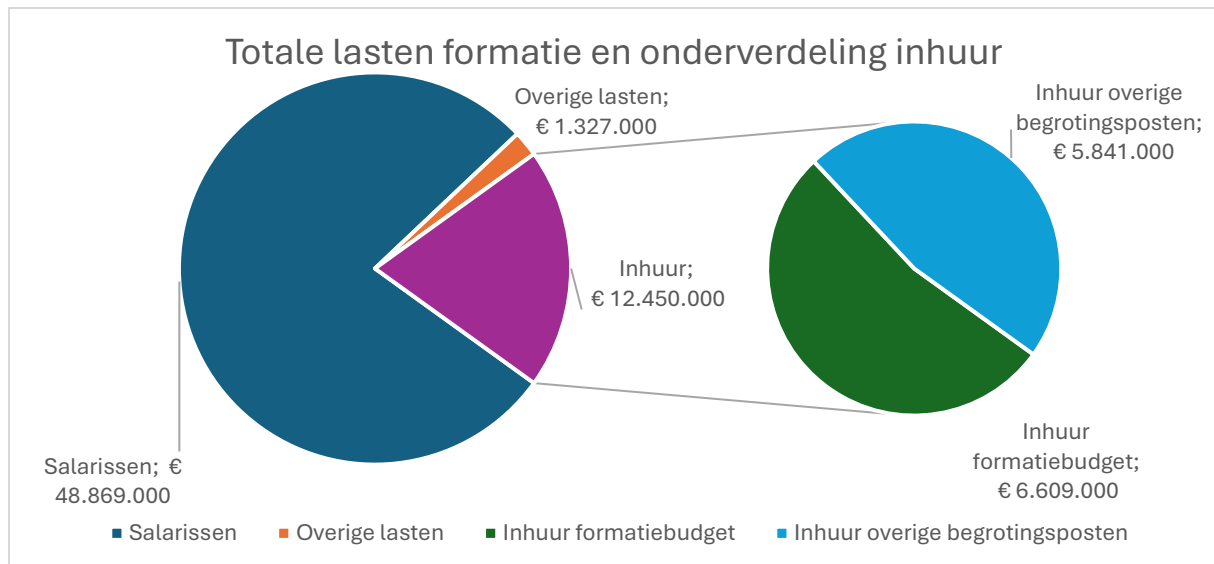
Taken

Het programma Bedrijfsvoering bestaat uit de volgende taken:

Taken	Omschrijving
Bedrijfsvoering	Bevat budgetten die grotendeels gekoppeld zijn aan de concerttaken voor de diverse onderdelen. Denk aan salariskosten, andere bijkomende kosten voor personeel, automatisering, facilitaire zaken, juridische kosten en communicatie. Maar ook de gemeentelijke bijdrage voor de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BGHU) en de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet.
Tractie	Bevat de operationele kosten van de voertuigen en werkplaats.
Onderwijsgebouwen	Bestaat o.a. uit de exploitatie van alle schoolgebouwen, de effecten van de bouw van nieuwe scholen, de storting in de onderhoudsvoorziening en kapitaallasten groot onderhoud.
Stadshuis	Bestaat o.a. de exploitatie (de eigenaren- en gebruikerslasten) van het Stadshuis, de storting in onderhoudsvoorziening en de kapitaallasten voor het benodigde groot onderhoud. De verhuur van de commerciële plint is begroot binnen het Grondbedrijf.
Theater	Bestaat o.a. de exploitatie en de eigenarenlasten van het theater. Maar ook de storting in de onderhoudsvoorziening, kapitaallasten groot onderhoud en de (gesubsidieerde) huur van DE KOM.
Sportaccommodaties	Bevat de exploitatie van de sportvelden en sportgebouwen. Dit gaat dan o.a. over de effecten van de bouw van nieuwe sportvoorzieningen. Maar ook de storting in de onderhoudsvoorziening en de kapitaallasten voor het benodigde groot onderhoud.
Overige accommodaties	Bevat budgetten voor de exploitatie van de overige gemeentelijke gebouwen, zoals gemeentewerf, museumwerf en buurthuizen e.d. Maar ook de storting in de onderhoudsvoorziening en de kapitaallasten voor het benodigde groot onderhoud.

Mogelijkheid tot bezuiniging of extra inkomsten

Het programma bedrijfsvoering betreft een groot bedrag in de begroting. Dit komt omdat in dit programma alle formatie voor de gemeentelijke organisatie zit. Het plaatje dat bij die formatie hoort is de volgende:

De formatie is nodig om alle uiteenlopende taken die u in de vorige alinea's heeft kunnen lezen uit te voeren.

In het traject is gekozen voor het uitgangspunt *mens volgt taak*. Als inhoudelijk bijsturen leidt tot het verminderen van onze formatieve inzet dan is dit verwerkt in de kadernota voorgestelde maatregelen. Kanttekening hierbij is dat we bij formatieve gevolgen te maken hebben met frictiekosten (als gevolg van de gebruikelijke arbeidsvoorwaarden).

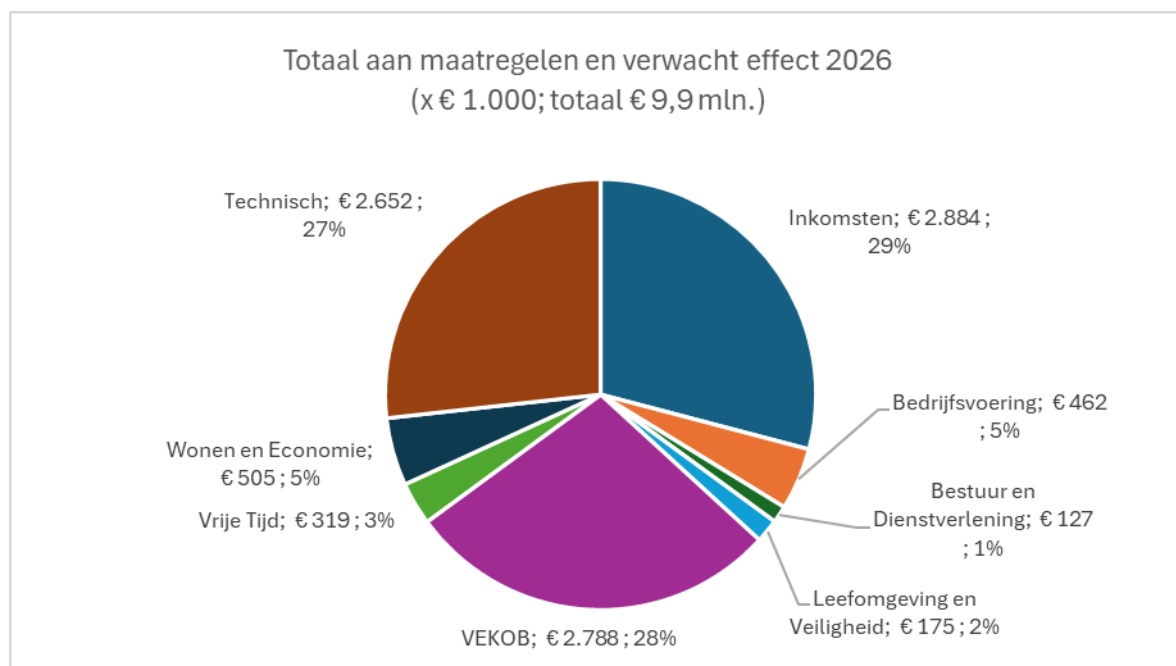
Daarbovenop is een efficiencyopdracht gegeven aan de organisatie in de vorm van een oplopende taakstelling. Waarbij de organisatie opzoek gaat naar extra besparingsmogelijkheden.

Een ingreep in de inzet van onze formatie zonder dat daaraan een inhoudelijke keuze is voorafgegaan zal tot gevolg hebben dat -ongestuurd- alsnog inhoudelijke keuzes moeten volgen om te bepalen welke ambtenaren (die onderling beperkt uitwisselbaar zijn) dat dan zijn en dus welke taken de gemeente niet langer gaat uitvoeren.

5. Effect SMB op financieel perspectief

Gezien de verslechterde financiële situatie gaan we ervanuit dat alle voorgestelde maatregelen nodig zijn om tot een sluitend meerjarenperspectief te komen. De maatregelen worden toegelicht in de kadernota en zijn eerder met u gedeeld op de avonden voor de stad op 20 februari en 27 maart. In dit document willen we u wel alvast het beeld meegeven wat het effect is van deze maatregelen in relatie tot onze huidige begroting.

Het totaal aan 'opbrengst' van het traject ziet er als volgt uit.

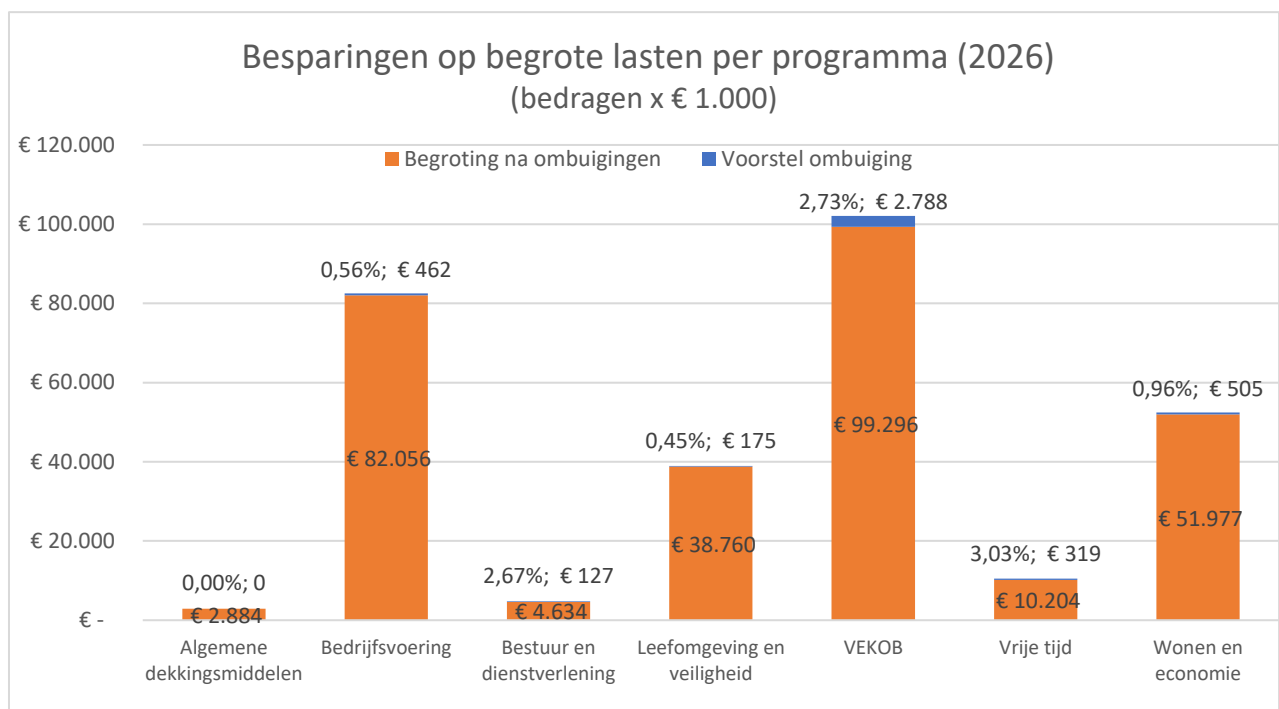
We hebben geprobeerd de opdracht om te moeten bezuinigen zo klein mogelijk te maken. Door het nemen van een aantal technische maatregelen (meer risico nemen bij het ramen) en inkomsten maatregelen (verhogen toeristenbelasting en invoeren hondenbelasting). Hiermee maken we de impact op onze samenleving zo klein mogelijk.

Hoewel de opbrengst van het traject in totaal (2025 en voorstellen 2026) bijna € 10 miljoen bedraagt ziet u hier weinig van terug in de vorm van een positief saldo nu. Dit is het gevolg van de verslechtering van het financiële perspectief. Een aantal voorgestelde maatregelen levert pas na enkele tijd de volledige besparing op. Hierdoor is te zien dat het financiële effect van de voorstellen na 2026 verder oploopt naar € 12,4 miljoen in 2029.

	2025	2026	2027	2028	2029
Maatregelen 2025	€ 4.624.170	€ 3.965.270	€ 3.962.330	€ 4.223.390	€ 4.223.390
Voorstellen 2026		€ 5.947.000	€ 7.120.000	€ 7.846.000	€ 7.929.000
Totaal		€ 9.912.270	€ 11.082.330	€ 12.069.390	€ 12.152.390

In de grafiek op de volgende pagina ziet u de totale besparing in geld per programma. Het oranje deel laat zien wat we in 2026 verwachten te besteden aan dit programma. Het blauwe deel is wat we daarop besparen als de voorgestelde maatregelen ingevoerd worden.

Goed om te benoemen is deze grafiek alleen de voorgestelde maatregelen op de begrotingsprogramma's bevat. Inkomstenverhoging en technische maatregelen zijn hierin niet meegenomen. Voor de technische geldt dat deze in veel gevallen wel leiden tot lagere lasten, maar niet zijn gesplitst naar programma. Andere kanttekening is dat personele besparingen (bijvoorbeeld Betere Buurten) nu zijn benoemd binnen het programma Wonen en Economie, maar uiteindelijk zullen landen binnen het programma bedrijfsvoering.

6. Over het traject Sluitende Meerjarenbegroting

4.1 Activiteitenoverzicht

Datum	Activiteit
November 2023	Begroting 2024 en plan van aanpak als bijlage vastgesteld
Maart 2024	Onderscheid aangebracht in wettelijke en niet wettelijke taken en eerste zoekrichtingen bepaald
8 en 9 april 2024	Bijeenkomst Stadshuis voor maatschappelijke partners
23 mei 2024	Avond voor de Stad: presentatie kadernota en eerste mogelijke maatregelen
Juli 2024	Kadernota 2025 met eerste maatregelen verwerkt
3 oktober 2024	Financiële Avond voor de Stad presentatie accountant en Arie Teeuw
12 december 2024	Avond voor de Stad: inloopavond voor de stad
16 januari 2025	Avond voor de Stad: raadsleden geven ideeën mee
20 februari 2025	Avond voor de Stad: stand van zaken toegelicht
27 maart 2025	Avond voor de Stad: mogelijke maatregelen gepresenteerd

4.2 Overzicht documenten

Hieronder een overzicht van relevante – en eerder met u gedeelde- documenten:

- [Plan van aanpak sluitende meerjarenbegroting 2025-2028](#)
- [Brief 15-02-2024 stand van zaken project SMB](#)
- [Brief 11-04-2024 uitnodiging Avond voor de Stad op 23 mei](#)
- [Brief 17-09-2024 vervolgaanpak project SMB](#)
- [Brief 07-01-2025 meerjarig financieel perspectief en project SMB](#)
- [Brief 11-02-2025 toelichting Avond voor de Stad op 20 februari](#)
- [Brief 04-03-2025 in voorbereiding op Avond voor de Stad 27 maart](#)
- [Memo 04-03-2025 stand van zaken project SMB](#)
- [Bijlage 04-03-2025 overzicht mogelijke maatregelen](#)

5 Achtergrondinformatie

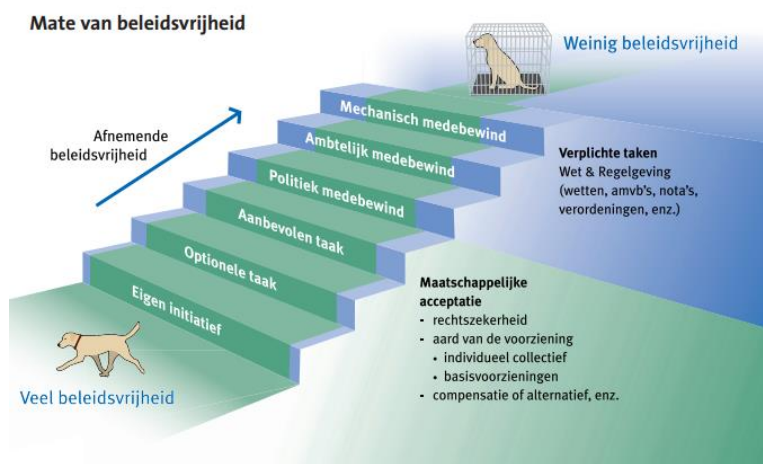
5.1 Wat er speelt rond de taken van de gemeente

De problematiek dat gemeenten onvoldoende middelen van het rijk krijgen voor de uitvoering van de gemeentelijke taken is niet uniek voor Nieuwegein maar een landelijk fenomeen.

De uitdaging waar gemeenten financieel voor staan is groot, blijkt uit [het onderzoek door adviesbureau BMC](#) in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). En hoewel de taken bij iedere gemeente weer anders zijn, is er wel een rode draad te zien als het gaat om de uitdaging.

5.2 Beïnvloedbaarheid van gemeentelijke taken

Die rode draad is dat gemeenten doorgaans 15 tot 20% echt (volledig?) beïnvloedbare taken hebben. Beïnvloedbare ruimte of beleidsvrijheid is een relatief begrip, er bestaat geen absoluut objectieve maatstaf. Gemeenten hebben zich niet alleen aan wet- en regelgeving te houden, maar moeten ook rekening houden met de gangbare maatschappelijke normen. Dat erkent ook de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). De ROB heeft in [een adviesrapport](#) een analyse gemaakt van het gemeentelijke takenpakket en inzichtelijk gemaakt welke factoren de mate van beleidsvrijheid bepalen.

Bron: Adviesrapport beleidsvrijheid geduid – ROB

Op een schaal van 1-10 leidt dit voor de formele beleidsvrijheid tot de volgende indicatieve scores op clusters van het gemeentefonds. Een score 1 betekent weinig beleidsvrijheid, een score van 10 volledige beleidsvrijheid.

Cluster	Omvang cluster Gemeentefonds (begroting 2018 x miljoen euro)	Indicatieve score
Inkomen en participatie	2.953	2
Bestuur en algemene ondersteuning	1.858	2
Jeugd	3.842	3
Educatie	2.027	3
Samenkracht en burgerparticipatie	554	3
Maatschappelijke ondersteuning	6.280	4
Openbare Orde en Veiligheid	1.693	4
Volksgesondheid	172	4
Riolering en reiniging	-568	5
Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	4.591	8
Onroerendezaakbelastingen	-2.654	8
Overige eigen middelen	400	8
Cultuur en Ontspanning	3.593	9
Totaal	24.742	

Onze eigen analyse

Aan het begin van het traject SMB hebben we een eigen analyse uitgevoerd ten aanzien van de sec wettelijke taken, hybride taken en taken met beleidsvrijheid. Daaruit bleek 15% echt niet beïnvloedbaar en 85% gedeeltelijk beïnvloedbaar en werd duidelijk dat we veel hybride taken hebben die zowel een wettelijke component bevatten als een component met keuzevrijheid. Hierover hebben wij gerapporteerd bij de begroting 2025. De keuzevrijheid omvat tevens wat maatschappelijk aanvaardbaar is, in de praktijk een lastig en discutabel punt, omdat dit mede afhankelijk is van politieke keuzes.

5.3 Landschap van gemeentelijke taken

Ook heeft het ROB onderzocht hoe het landschap van de gemeentelijke taken eruit ziet. Ze heeft het Rijk opgeroepen om alle gemeentelijke taken op een rij te zetten en te voorzien van passende monitoring en financiering. Maar ook in de begroting is er onbalans tussen de verschillende programma's (in toenemende mate door decentralisatie van taken die voorheen bij de rijksoverheid lagen). De taken zijn in zichzelf niet in balans en zijn grote taken die veel geld kosten en veel kleine taken die minder geld kosten.

Ook zijn het gemeentelijke taken die niet altijd door de gemeente zelf worden uitgevoerd, maar binnen een regionale samenwerking of door maatschappelijke partners in de stad die met hun uitvoering bijdragen aan de verantwoordelijkheid van gemeenten voor het uitvoeren van die taken.

5.4 De bezuinigingsmaatregelen (2025 per 2026) landelijk in beeld

Hieronder – ter vergelijking - het landelijke beeld van hoe in den lande bezuinigingen doorwerken op onderwerpen in de begrotingen.

Verdeling van de bezuinigingsmaatregelen (2025)

Beleidsterrein	Aandeel
Sociaal domein	21%
Inkomstenverhoging	20%
Bedrijfsvoering	15%
Ruimtelijk en Fysiek domein	15%
Onderwijs, Sport en Cultuur	9%
Overige beleidsterreinen	12%
Inzet reserves	6%
Afronding	3%
Totaal	100%

Bijlage Overzicht verwerkte maatregelen 2025

Onderwerp	Bedrag 2025	Toelichting
Maatregelen zoals genoemd in de Kadernota 2025 (met effect op activiteiten)		
Economisch beleid: minder inzet binnenstadsmanagement/loket	80.000	Inzet op dit onderdeel is gewijzigd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Facilitaire kosten sociaal domein	45.000	Budget is taakstellend verlaagd in de begroting 2025. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten wordt gebleven in 2025.
Routekaart energie: dekking personeel met subsidie	250.000	Ingezet wordt op meer dekking van personeel vanuit subsidie-inkomsten. Op dit moment gaan wij er vanuit dat dit voor 2025 voldoende oplevert.
Verminderen frequentie gemeentepagina	35.000	Inzet op dit onderdeel is verlaagd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Woonbeleid	75.000	Inzet op dit onderdeel is verlaagd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Maatregelen met effect op activiteiten in 2025		
Openbaar groen algemeen	100.000	Inzet op onderliggende taak is verlaagd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Peuterbudget	15.000	Budget is taakstellend verlaagd in de begroting 2025. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten wordt gebleven in 2025.
Plaagdierenbestrijding (advies e.d.)	25.000	Onderliggende taak wordt met ingang van 2025 niet meer uitgevoerd; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Sportstimulering, buurtsportcoaches	65.000	Inzet op dit onderdeel is verlaagd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Wijkgericht samenwerken	67.000	Inzet op dit onderdeel is gewijzigd met ingang van 2025; bedrag wordt daardoor gerealiseerd.
Maatregelen met een overwegend technisch karakter		
Ingroeivariant Betere Buurten en Beheerplannen uitstellen	325.000	Doorgevoerd, verwerkt in begroting 2025
Externe subsidies	150.000	Bedrag moet in 2025 worden ontvangen door middel van subsidies. Op dit moment gaan wij er vanuit dat dit kan worden gehaald.
Mutaties voorzieningen	289.000	Lagere stortingen zijn verwerkt in begroting 2025. Bij gelijkblijvende omstandigheden is bij de jaarrekening 2025 geen aanpassing nodig.
Structurele onderuitputting (analyse afgelopen jaarrekeningen)	693.000	Betreffende budgetten zijn taakstellend verlaagd in de begroting 2025. Op dit moment gaan wij er van uit dat binnen deze verlaagde budgetten wordt gebleven in 2025.
Inkomsten		
Onroerendzaakbelasting	1.465.100	Doorgevoerd, verwerkt in tarieven voor 2025
Rioolheffing	856.020	Doorgevoerd, verwerkt in tarieven voor 2025
Afvalstoffenheffing	89.050	Doorgevoerd, verwerkt in tarieven voor 2025
Totaal	4.624.170	

Bijlage Overzicht voorgestelde maatregelen 2026

maatregel	2026	2027	2028	2029
verlagen budget college (W1)	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
Betere Buurten personeel (G51)	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Betere Buurten voorloopkosten (G51)	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Afschaffen subsidie regeling Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
Verminderen formatie Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
aansluiten provinciale bruggen op bediencentrale	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
verminderen aantal verkeersborden	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
sluiten aantal dierenweides	€ 20	€ 30	€ 40	€ 55
kostendekkendheid begraafplaatsen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
speelvoorzieningen	€ -	€ 10	€ 10	€ 10
Vrijval extra middelen versterken bibliotheek	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195
intensivering gebruik Merwestein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
efficiënter uitvoeren sportstimulering	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40
cultuureducatie	€ 59	€ 59	€ 59	€ 59
leerlingenvervoer pilot e-bikes	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32
leerlingenvervoer, overig	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
minimaregelingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
welzijns- en vrijwilligerssubsidies	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
SAVE Midden Nederland	€ 85	€ 85	€ 85	€ 85
WMO - IB	€ 244	€ 327	€ 822	€ 947
WMO - HO	€ 1.543	€ 1.543	€ 1.543	€ 1.543
taskforce Jeugd	€ 824	€ 1.268	€ 1.268	€ 1.268
taakstelling op de organisatie	€ 400	€ 600	€ 800	€ 800
verhogen inkomsten verhuur Vastgoed	€ 33	€ 33	€ 33	€ 33
doorbelasten elektrakosten aan sportverenigingen	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29
onderzoek accommodaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Inkomsten:				
maximaal benutten reclamecontract	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
invoeren hondenbelasting	€ 355	€ 355	€ 355	€ 355
tarieven leges aanleg kabels en leidingen	€ 19	€ 25	€ 25	€ 25
verhogen tarieven toersitenbelasting	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
Technisch	€ -	€ -	€ -	€ -
herijken investeringsprogramma (Vitale Scholen)	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
benutten deel middelen groeiende stad	€ 67	€ 122	€ 286	€ 494
risicovoller ramen	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
treasury	€ -	€ 300	€ 300	€ -
inzetten positieve resultaten parkeerexploitatie	€ 417	€ 362	€ 219	€ 254
inkomsten grondbedrijf	€ 600	€ 600	€ 600	€ 600
Totaal	€ 5.947	€ 7.120	€ 7.846	€ 7.929